

Handläggare
Susanne Forss Gustafsson
Telefon: 08-508 22 064**Till**
Hägersten-Liljeholmens
stadsdelsnämnd 12 juni 2014

Att verka för en giftfri förskola

Svar på skrivelse från (MP)

Förvaltningens förslag till beslut

Stadsdelsnämnden godkänner tjänsteutlåtandet som svar på skrivelsen.

Maria Mannerholm
stadsdelsdirektör

Ingrid Widebäck
avdelningschef

Sammanfattning

Förvaltningen redogör för hur man arbetar för att minska barns exponering för skadliga kemikalier. Förvaltningen anser att förslaget till kemikalieplan och inrättande av kemikalicentrum kan utgöra en bra grund för att utveckla stadsförvaltningens arbete med att minska exponeringen för skadliga kemikalier inom förskolorna. Det finns inte möjligheter för varje enskild förvaltning att avsätta resurser för att själva hålla den kompetensen eller driva egna projekt vid sidan om stadens gemensamma satsning.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts inom avdelningen för förskola och äldreomsorg i egen regi. Fackliga organisationerna har informerats på samverkansgrupp 27 maj.

Bakgrund

Jessica Jormtun m.fl. (MP) lade fram en skrivelse med förslag att verka för en giftfri förskola på stadsdelsnämndens möte 13 mars 2014. I skrivelsen föreslås att nämnden beslutar att tillsätta en tjänst, företrädesvis en miljövetare, med uppgift att inventera förskolorna samt återkomma med åtgärdsförslag för att uppnå målet om en giftfri förskola.

I samband med beslutet om stadens miljöprogram gav kommunfullmäktige i uppdrag till miljö- och Hälsoskyddsnämnden att ta fram en kemikalieplan för Stockholms stad. Kemikalieplanen syftar till att förtydliga målområdet Giftfria varor och byggnader i Miljöprogram för Stockholm 2012-2015. Målgruppen för kemikalieplanen och dess åtgärder är verksamheter inom stadens förvaltningar och bolag.

Förvaltningen har i ett tjänsteutlåtande från 24 mars 2014 redovisat. Miljöförvaltningen förslag till en plan för hur staden kan arbeta för att uppnå miljömålen för giftfria varor och byggnader.

Barns vardag och deras exponering för gifter är ett prioriterat område i planen. De åtgärder som föreslås utifrån barns exponering återfinns inom information och dialog, upphandling, byggmaterial, tillsyn och miljögiftsövervakning. I planen föreslås att ett kemikaliecentrum inrättas vid miljöförvaltningen, med uppdrag att stödja och följa upp kemikaliearbetet i förvaltningar och bolag.

Förvaltningens synpunkter och förslag

Miljöförvaltningens plan för hur staden kan arbeta för att uppnå miljömålen för giftfria varor och byggnader är väl genomarbetat och kan utgöra en bra grund för att utveckla stadens och stadsdelsnämndens arbete med att minska exponeringen för skadliga kemikalier genom sina verksamheter.

Stadsdelsförvaltningen kan verka för den giftfria förskolan genom att fasa ut olämpligt material på äldre förskolor och vid nyanskaffning välja giftfria inventarier och utrusning. Likaså kan stadsdelsnämnden påverka genom inköp av livsmedel och förbrukningsvaror. Mycket av det arbete som kemikalieplanen beskriver kan genomföras genom ökad medvetenhet och uppföljning av uppsatta mål. Kemikaliecentrum ska ta fram en lanseringsplan och genom aktiviteter och informationsmaterial göra berörda medarbetare i staden medvetna om vilket ansvar de har och vart de kan vända sig för att få hjälp.

Vad gör stadsdelen för att minska barns exponering för skadliga kemikalier.

Avdelningen för samhällsplaneringen som beställer nya förskolor följer nogsamt de rekommendationer som finns för att utforma hälsosamma och säkra miljöer. Ett exempel är att man prövar gummimaterial på golv i stället för plast på nybyggd förskola.

Förskolorna arbetar sedan länge aktivt med att utveckla förståelse för naturens olika kretslopp och hänsyn till gemensamma miljön. Att verka för hållbar utveckling är något som också finns inskrivet i förskolans läroplan: ”Förskolan ska lägga stor vikt vid miljö- och naturvårdsfrågor. Ett ekologiskt förhållningssätt och en positiv framtidstro ska präglade förskolans verksamhet. Förskolan ska medverka till att barnen tillägnar sig ett varsamt förhållningssätt till natur och miljö och förstår sin delaktighet i naturens kretslopp.”

Detta gör att många förskolor på eget initiativ väljer bra miljöval och giftfritt för såväl inredning och leksaker som livsmedel och hygienvaror. Flera av förskolor är kravmärkta och/eller använder Naturskyddsföreningens checklista för hur man ”giftbantar förskolan”.

Förvaltningen håller med förslagsställarna om att det är viktigt att arbeta systematiskt för att nå ut med kunskap om och driva utvecklingen för giftfria förskolor. Förskolornas arbete för en giftfri miljö kan bli mer systematisk till exempel genom att staden anger konkreta mål, aktiviteter och tidsplaner som bidrar till detta. Det kan också vara en fördel om arbetet med att verka för giftfri miljö uppmärksammas intensivt under en period där någon eller några har till uppgift att samordna och driva arbetet. Detta arbete kan ske inom stadsdelens rådande organisation när staden inrättat Kemikalicentrum som kan ge stöd och vägledning för arbetet samt följa upp kemikaliearbetet i förvaltningar och bolag.

Stor betydelse för stadsdelens arbete har genomförda upphandlingar och stöd för att ställa rätt krav där. Ett annat sätt att minska gifter är att öka stadens mål vad gäller andelen inköp av ekologiska varor.

Förvaltningen anser att förslaget till kemikalieplan och inrättande av kemikalicentrum kan utgöra en bra grund för att utveckla stadens arbete med att minska exponeringen för skadliga kemikalier inom förskolorna. Det finns inte möjligheter för varje enskild förvaltning att avsätta resurser för att själva hålla den kompetensen eller driva egna projekt vid sidan om stadens gemensamma satsning.

Bilagor

Skrivelse från Miljöpartiet